

Igazságszolgáltatási rendszerek a tagállamokban - Bulgária

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [bg](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

Ez a rész a bolgár igazságszolgáltatási rendszerről szóló információkat tartalmaz.

Az igazságszolgáltatás felépítése – a bírósági rendszer

Bulgária bírósági rendszere három szintű. A bíróságok olyan állami szervek, amelyek polgári, büntető- és közigazgatási ügyekben látják el az igazságszolgáltatási feladatokat.

Az alábbi bíróságok működnek Bulgáriában:

- kerületi bíróságok – 113
- regionális bíróságok – 28
- közigazgatási bíróságok – 28
- szakosított büntetőbíróság – 1
- fellebbviteli bíróságok – 5
- szakosított fellebbviteli büntetőbíróság – 1
- katonai bíróságok – 5
- katonai fellebbviteli bíróság – 1
- Legfelsőbb Semmítőszék – 1
- Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság – 1

A bíróságok igazgatása

A bolgár bíróságok felépítését és tevékenységét az igazságszolgáltatási rendszerről szóló törvény állapítja meg, amely meghatározza az igazságszolgáltatási szervek szerkezetét és működési elveit, a közöttük lévő együttműködést, valamint az igazságszolgáltatási, a jogalkotó és végrehajtó szervek közötti együttműködést.

A 64/2007 sz. állami közlönyben kihirdetett, az igazságszolgáltatási rendszerről szóló törvény értelmében a Legfelsőbb Igazságügyi Tanács a legmagasabb szintű közigazgatási hatóság, amely a bíróságok irányításáért felelős, és biztosítja annak függetlenségét. A Tanács meghatározza a bíróságok összetételét és szervezetét, és az érintett szervek függetlenségének sérelme nélkül igazgatja annak tevékenységét.

A Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács az igazságügyi miniszter javaslata alapján és – katonai bíróságok esetében – a védelmi miniszterrel konzultálva meghatározza a bírósági körzetek számát, valamint a kerületi, a regionális, a közigazgatási és fellebbviteli bíróságok székhelyét.

A kerületi, a regionális, a közigazgatási, a katonai és a fellebbviteli bírósági körzetek nem feltétlenül esnek egybe az ország területének közigazgatási felosztásával.

A bíróságok típusai – rövid leírás

Kerületi bíróságok – A kerületi bíróságok az általános hatáskörű elsőfokú bíróságok. Határozataik ellen az illetékes regionális bíróságokhoz lehet fellebbezést benyújtani.

Regionális bíróságok – A regionális bíróságok első- és másodfokú bíróságok. Elsőfokú bíróságként az ügyek pontosan meghatározott – jelentős perértékű vagy társadalmi kérdést érintő – körét vizsgálják. Másodfokon (fellebbviteli fórumként) eljárva a kerületi bíróságok határozatait vizsgálják felül.

Közigazgatási bíróságok – A közigazgatási bíróságok a következő ügyekben rendelkeznek hatáskörrel: közigazgatási aktusok kibocsátása, módosítása, visszavonása vagy megsemmisítése; a közigazgatási eljárásról szóló törvény alapján született egyezségek érvénytelenítése vagy megsemmisítése; jogorvoslat az indokolatlan közigazgatási intézkedésekkel, és mulasztásokkal szemben; védelem a jogtalan, kényszerrel történő végrehajtás ellen; a közigazgatási hatóságok és tisztviselők jogtalan aktusaiból, cselekményéből vagy mulasztásából eredő károk megtérítése; a kényszerrel történő végrehajtásból eredő károk megtérítése; a közigazgatási bíróságok által hozott ítéletek érvénytelenítése, megsemmisítése vagy hatályon kívül helyezése; a közigazgatási eljárásról szóló törvény alapján született közigazgatási aktusok nem hiteles jellegének megállapítása.

Bármely érdekelt fél keresetet indíthat közigazgatási jogosultság vagy jogviszony fennállásának vagy hiányának megállapítása érdekében, ha ehhez érdeke fűződik, és nem áll rendelkezésre más jogorvoslati lehetőség.

Az ügyeket azon közigazgatási bíróság vizsgálja, amelynek illetékességi területén a megtámadott közigazgatási aktust kibocsátó hatóság székhelye található. Ha az említett székhely külföldön található, akkor Szófia városi közigazgatási bírósága jár el.

Jogszabály ellenkező rendelkezése hiányában a nemzeti kül-, védelmi és biztonságpolitikát közvetlenül végrehajtó közigazgatási aktusok ellen nem lehet bírósági jogorvoslattal élni.

Más szakosított bíróságok

Az első fokon eljáró **katonai bíróságok** a feltételezetten a bolgár hadsereg tábornokai, tisztjei, tisztesei és sorkatonái, a Védelmi Minisztérium polgári személyzete, más minisztériumok hivatalnokai, valamint a Védelmi Minisztérium alá tartozó intézményrendszer hivatalainak beosztottai, valamint a Nemzetbiztonsági Hivatal és a Nemzeti Hírszerző Szolgálat polgári személyzete által szolgálat idején vagy azzal kapcsolatban elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos büntetőügyeket vizsgálják. Ezekben az ügyekben másodfokon a katonai fellebbviteli bíróság jár el. A büntetőeljárásról szóló törvény meghatározza a katonai bíróságok hatáskörét. E bíróságok a regionális bíróságokkal azonos jogállással rendelkeznek.

Csak egy **katonai fellebbviteli bíróság** működik, amely országos szinten bírálja el a katonai bíróságok által hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket és kifogásokat.

A fellebbviteli bíróságok a regionális bíróságok által illetékességi körükben hozott első fokú határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket és kifogásokat bírálják el.

A szófiai székhelyű **szakosított büntetőbíróság** regionális bíróságnak felel meg. Hatáskörét jogszabály határozza meg. A szakosított büntetőbíróság hatáskörébe tartozó büntetőügyek – alapvetően a szervezett bűnözői csoportok által vagy részükre elkövetett bűncselekmények – körét a büntetőeljárásról szóló törvény 411a. cikke tételesen felsorolja.

A szakosított fellebbviteli büntetőbíróság a szakosított büntetőbíróság által hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket és kifogásokat bírálja el.

A Legfelsőbb Semmitőszék a legmagasabb szintet jelenti büntető- és polgári ügyekben. Illetékessége a Bolgár Köztársaság egész területére kiterjed. Feladata a megfelelő és egységes joggyakorlat biztosítása valamennyi bíróságra nézve. Székhelye Szófiában található.

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság feladata a megfelelő és egységes joggyakorlat biztosítása valamennyi közigazgatási bíróságra nézve.

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság vizsgálja a miniszterek tanácsa, a miniszterelnök, a miniszterelnök-helyettes, a miniszterek, a miniszterek tanácsa közvetlen alárendeltségében működő más intézmények vezetői, a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács, a Bolgár Nemzeti Bank, a kerületi kormányzók által kibocsátott aktusok, valamint a jogszabály által meghatározott más intézkedések elleni panaszokat és kifogásokat; határozatot hoz a másodlagos jogi aktusok jogszerűségével kapcsolatos jogvitákban; semmitőszéki minőségében megvizsgálja a bíróságok jogi aktusait, határozatot hoz közigazgatási ügyekben, és megvizsgálja a közigazgatási ügyekben hozott jogerős bírósági határozatok hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmeket.

A bolgár kereskedelmi és iparkamara mellett működő választottbíróság

A választottbíróság polgári jogi vitákban, valamint a szerződéseknél előforduló hibák orvoslásával és a szerződéseknél a megváltozott körülményeknek megfelelő módosításával kapcsolatos vitákban határoz, függetlenül attól, hogy egyik vagy mindkét fél bolgári vagy külföldi székhellyel vagy lakhellyel rendelkezik-e.

A Bolgár Köztársaság Alkotmánybírósága

A bolgár [Alkotmánybíróság](#) garantálja a Bulgáriában végbement demokratikus folyamatok visszafordíthatatlanságát, amelyek megvalósítása az Alkotmány fő célkitűzése. Ez a bíróság nem az igazságszolgáltatási rendszer része, hanem független szerv, amelynek jogköre közvetlenül az Alkotmányon alapul, és amelynek tevékenységét külön jogszabály szabályozza. Az alkotmánybíróság határozatai – többek között az állampolgárok emberi jogainak és jogi érdekeinek védelmével, a hatalmi ágak szétválasztásával, a magántulajdon sérthetetlenségével, a vállalkozási szabadsággal, a média függetlenségével, a cenzúra tilalmával, valamint az Alkotmánynak a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezménnyel való összeegyeztethetőségével kapcsolatban – jelentős nyilvános és nemzetközi visszhangot kaptak.

Jogi adatbázis

Minden bolgár bíróság rendelkezik weboldallal, amely tájékoztatást nyújt a bíróság felépítéséről és tevékenységéről, valamint a folyamatban lévő és lezárt ügyekről.

A [Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács](#) weboldala tartalmazza a bolgár bíróságok részletes listáját, a bíróságok címét és weboldalait (csak bolgár nyelven).

A legfontosabb bírósági honlapok a következők:

- [Szófiai Kerületi Bíróság \(Sofiyski Rayonen Sad\)](#) (SRS)
- [Szófiai Városi Bíróság \(Sofiyski Gradski Sad\)](#) (SGS)
- Szófiai Regionális Bíróság (*Sofiyski Okrazhen Sad*) (SOS)
- [Szakosított büntetőbíróság \(Spetsializiran Nakazatelen Sad\)](#) (SpNS)
- Szófiai Fellebbviteli Bíróság (*Sofiyski Apelativen Sad*) (SAS)
- [Katonai Fellebbviteli Bíróság \(Voenno Apelativen Sad\)](#)
- [Szakosított fellebbviteli büntetőbíróság \(Apelativen Spetsializiran Nakazatelen Sad\)](#) (ASpNS)
- [Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság \(Varhoven Administrativen Sad\)](#) (VAS)
- [Legfelsőbb Semmitőszék \(Varhoven Kasatsionen Sad\)](#) (VKS)
- [Alkotmánybíróság \(Konstitutsionen Sad\)](#) (KS)

Elektronikus jogi adatbázisok:

1. Kereskedelmi

- [Apis](#)
- [Ciela](#)
- [Igazságügyi Enciklopédia \(Yuridicheska Entsiklopedia\)](#)

2. Ingyenes

- [Lex](#)

3. [Elektronikus Hivatalos Közlöny \(Elektronen Darzhaven Vestnik\)](#)

Más hasznos, jogi információkat nyújtó weboldalak:

- [Országgyűlés \(Narodno Sabranie\)](#)
- [Miniszterek Tanácsa \(Ministerski Savet\)](#)
- [Igazságügyi Minisztérium \(Ministerstvo na Pravosadieto\)](#)
- [Legfelsőbb Igazságügyi Tanács \(Vissh Sadeben Savet\)](#)

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

